

रंगमंच कामगार काम करतात. ठेकेदारानाही ठरलेली रक्कम देणे आवश्यक असते. आज मराठी रंगभूमीवर नऊ ठेकेदार आहेत ते वाहतुक देखिल करतात. काही निर्माते ठेकेदाराकडून नेपथ्य तयार करून घेतात व प्रत्येक प्रयोगासाठी ठरलेली रक्कम देतात. म्हणजे सुरुवातीला नेपथ्यसाठी खर्च करावा लागत नाही. किंवा गोडाऊनही ठेकेदाचेच असल्याने काही निर्मात्यांना ही सोय परवडते. थोडक्यात व्यावसायिक नाटकांचे प्रयोग अशा पध्दतीने सादर होताना दिसतात.

रंगमंच कामगार संघटनेच्या काही फार महत्वाच्या मागण्या आहेत. त्याचा विचार करू

- रंगमंच कामगाराला काम करताना मोठे अपघात होतात, तातडीचे उपचार करावे लागतात त्यासाठी परिषदेने एक ठराव मंजूर करावा व अशा रंगमंच कामगाराला 'म्युनिसिपालिटीच्या हॉस्पिटलमध्ये तातडीने मोफत उपचार करून घेण्याची सुविधा असावी. त्यासाठी महापौरांना भेटून अशी व्यवस्था करावी.
- या रंगमंच कामगारांना स्वतःची घरे नाहीत ते एकतर ट्रकमध्ये किंवा गोडाऊनमध्ये झोपतात. रंगमंच कामगार संघटनेच्या पदाधिक-यांनी असे सुचविले आहे की, गिरणगावात अनेक इमारती उभ्या रहाताहेत अशा इमारतीमध्ये रंगमंच कामगारांसाठी काही खोल्या राखीव ठेवाव्यात. त्यासाठी परिषदेने राज्यशासनाला भेटून ही सुविधा मिळवून द्यावी.
- परिषदेने जेष्ठा रंगमंच कामगारांना पेन्शन सुरु केली आहेच. त्यांच्याशिवाय अजून काही जेष्ठ कामगार आहेत पण ते आत वयोमानाने कष्टाचे काम करू शकत नाहीत. अशा कामगारांना शासनाकडून पेन्शन मिळवून देण्याचा प्रयत्न करावा. अशी विनंती मी परिषदेला करतो.
- परिषदेतर्फे सर्वांचा सन्मान होतो तसाच सन्मान रंगमंच कामगारांचा व्हावा. कारण त्यांचे योगदान फार महत्वाचे आहे. त्यांच्याशिवाय प्रयोग उभा रहात नाही. निष्ठेने हे काम रंगमंच कामगार करीत असतो. रंगमंच कामगार संघटनेने अशा जेष्ठ कामगारांची दरवर्षी निवड करावी व १४ जून रोजी दरवर्षी आयोजित होणा-या कार्यक्रमात त्यांचा सन्मान करावा.
- रंगमंच कामगार संघटनेने अजून एक इच्छा दर्शविली आहे परिषदेच्या विषय नियामक मंडळात त्यांचा प्रतिनिधी आहे तसाच एक प्रतिनिधी परिषदेच्या कार्यकारणीवर असावा. परिषदेने याचा विचार करावा असे मी परिषदेला सुचवीन.

प्रेक्षक :-

रंगभूमीचे वर्तुळ प्रेक्षकांशिवाय पूर्ण होऊ शकतच नाही. प्रेक्षक हा तर फार महत्वाचा घटक. प्रयोग होतो तो भिन्न भिन्न अभिरुचीच्या प्रेक्षकांसाठी. सर्व समाजाची एकच अशी अभिरुची असत नाही, पण सध्याची वस्तुस्थिती अशी आहे की प्रेक्षकांना थोडा विरंगुळा हवा आहे. धकाधकीच्या व गतीमान आयुष्यात त्यांना थकवा घालविण्यासाठी थोडसे रिलॅक्स व्हायचे आहे आणि मानसशास्त्रीयदृष्ट्या ते योग्यही आहे. मग अशा विनोदी नाटकांनाच प्रेक्षक गर्दी करतात. प्रेक्षक गर्दी करतात म्हणून विनोदी नाटकांचा भडिमार होतो. हे दुष्ट चक्र आहे.

पण समाजात असाही काही टक्का प्रेक्षक आहे, ज्यांची बौध्दिक भूक आहे अशा प्रेक्षकांसाठी वैचारीक, समस्या प्रधान, चर्चा नाटक व जीवनातील अनेक अंगे दाखविणारी नाटके रंगमंचावर यायला हवीत. ती येतातही. आज विरंगुळाप्रधान नाटकांची संख्या थोडी कमी झाली आहे व इतर उत्कृष्ट नाटकांचे प्रयोग वाढत चालले आहेत. हा शुभशकुन आहे. आणि अशा नाटकांनाही प्रेक्षक गर्दी करताना दिसतात.